

РЕШЕНИЕ

№ 1379

гр. София, 16.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на деветнадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Асен Воденичаров Въззивно гражданско дело
№ 20221000500872 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 267151 от 30.12.2021 год., постановено по гр.д.№ 16883/2018 год. по описа на СГС, ГО, 16 състав е признато за установено по предявения иск с правно основание чл.422 от ГПК, вр. чл.430 от ТЗ от „Юробанк България“ АД, че Д. А. Д. дължи следните суми по договор за кредит за рефинансиране на ипотечен кредит № HL 58311/07.06.2012 год., както следва: главница в размер на 43 459.81 евро; такси в размер на 468.18 евро, застраховки в размер на 187.27 евро и нотариални такси в размер на 405.60 евро, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 31.08.2018 г. до изплащане на вземането, за които вземания на 13.09.2018 г. са издадени заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК и изпълнителен лист, по ч.гр.д. № 58262/2018 г., по описа на СРС, 34 състав.

Решението е обжалвано от ответника Д. А. Д. с доводи за неправилност. Твърди се, че съдът неправилно не е извършил проверка на предходния сключен между страните договор от 2008 год., чието рефинансиране е сторено с договора от 2012 год., като излага твърдения за неравноправни клаузи на предходния договор и от там недължимост на задължението по рефинансиращия договор. Моли за отмяна на решението и за отхвърляне на предявения иск.

Въззиваемият „Юробанк България“ АД оспорва жалбата, като твърди неоснователност и моли за потвърждаване на решението. Претендира разноски.

Жалбата е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК срещу подлежащ на обжалване съдебен акт от страна в производството, имаща право на жалба, поради което е процесуално

допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

Атакуваното решение е валидно и допустимо, поради което съдът е обвързан от направените от жалбоподателите оплаквания, касаещи приложението на материалния закон досежно наличие на предпоставките за дължимост на сумите, за които е налице издадена заповед за изпълнение.

Пред първоинстанционният съд е предявен иск с правно основание чл.422 от ГПК, във връзка с чл.430 от ГПК от ищеца „Юробанк България“ АД срещу Д. А. Д. с който е поискал от съда да признае за установено съществуване на вземанията му срещу ответника. Твърди се, че по силата на договор за кредит за рефинансиране № 58311/07.06.2012 год. е предоставил на ответницата и трето лице, кредитен лимит в размер на 54 400 евро, които същите са се задължили да върнат при условията на договора. Крайният срок за погасяване на кредита по силата на чл. 5 от договора е 264 месеца от датата на откриване на заемната сметка. Сумата от 53 642 евро е усвоена по заемната сметка на 31.07.2012 г. Поддържа, че към договора за рефинансиране са сключени допълнителни споразумения от 31.07.2012 г. , от 28.03.2013 г. и от 30.08.2013 г. Сочи, че задълженията по договор за кредит не са изпълнени от двамата солидарни длъжници, поради което на основание чл.19, ал.1 от договора за кредит, при допуснато просрочие на погасителна вноска, с падеж 15.05.2015 г., банката е обявила цялото задължение за предсрочно изискуемо. Ответницата е уведомена за настъпване на предсрочната изискуемост с нотариална покана, връчена 12.04.2018 г. За събиране на задълженията по договор за кредит за рефинансиране на жилищен/ ипотечен кредит № HL 58311/07.06.2012 г., ищецът сочи, че е депозирал заявление по чл. 417 ГПК, като на 13.09.2018 г. е издадена заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по ч.гр.д. № 58262/2018 г. по описа на СРС, 34 състав. След депозиране на възражение по чл. 414 ГПК от Д.А.Д., на ищеца са дадени указания за предявяване на иск относно вземането. Ответницата Д. А. Д. оспорва исковете.

Съдът намира, че фактическа обстановка е правилно установена от първоинстанционният съд и е следната:

По делото не се спори, че с договор за кредит за рефинансиране на ипотечен кредит № HL 58311/07.06.2012 г., сключен между „Юробанк България“ АД, от една страна и от друга страна Д. Д. и К. С., в качеството на кредитополучатели, банката е предоставила кредит в размер на 54 400 евро за рефинансиране на кредит HL42096, сключен между Д. Д. и „Юробанк и Еф Джи България“, за връщането на който кредитополучателите отговарят солидарно. Съгласно чл. 2, ал. 1 от договора, разрешеният кредит или част от него, в размер на задължението по HL42096 от 53 642 евро се усвоява по блокирана сметка на кредитополучателя Д.. С допълнителни споразумения от 31.07.2012 г. и от 30.08.2013 г. към договора за кредит кредитополучателят и банката са постигнали съгласие за удължаване на срока за усвояване на суми по кредита до 06.08.2012 г. и за въвеждане на период на облекчено погасяване. Поради непогасяване на вноска с падеж 15.04.2015 г., ищецът е подал заявление по чл. 417, т. 2 ГПК, по което е образувано ч.гр.д. ч.гр.д. № 58262/2018 г., по описа на СРС, 34 състав и на 13.09.2018 г. е издадена заповед за незабавно изпълнение и

изпълнителен лист за процесните суми. В чл. 19, ал. 1 от договора за кредит за рефинансиране на ипотечен кредит № HL 58311/07.06.2012 г., при непогасяване на която и да е вноска по кредита, както и при неизпълнение от кредитополучателя на което и да е задължение по настоящия договор, банката може да направи кредита изцяло или предсрочно изискуем. От нотариална покана от 29.03.2018 г. на нотариус Д., адресирана до Д. Д. и лично връчена на 12.04.2018 год., се установява обявяването на кредита за предсрочно изискуем.

Посредством приета пред първоинстанционният съд съдебно-счетоводна експертиза е установен размерът на задължението по процесния договор.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна следното по очертаните от жалбоподателя въпроси.

По дефиниция от чл.430 от ТЗ договорът за кредит е консенсуален и формален договор, като съгласно първата алинея заемателят /кредитополучател/ следва да върне заетата сума, а съгласно чл.430, ал.2 ТЗ - плаща лихви по кредита, уговорени с банката. За кредитополучателя са налице възможности да предяви претенцията си чрез заповедно производство или с осъдителен иск, като в конкретния казус е налице образувано заповедно производство и предявен иск по чл. 422 ГПК.

Съдът приема, че на изследване за дължимост подлежи сключения договор за рефинансиране /2012 год./, а не предходен такъв от 2008 год. Това е така, тъй като сключения договор от 2012 год. е отделна и самостоятелна правна сделка, сключена между страните и не представлява допълнително споразумение към предходен вече сключен договор, каквито твърдения са наведени по жалбата. В случай, че страната претендира недължимост поради наличие на неравноправни клаузи в предходен договор от 2008 год., то същата следва да развие това в отделно производство с приложимост института на неоснователното обогатяване.

В настоящия случай страните са валидно обвързани от клаузите на договор за кредит за рефинансиране на ипотечен кредит с № HL 58311/07.06.2012 г., и подписаните към него допълнителни споразумения, поради което и за ответницата, в качеството ѝ на солидарен длъжник, се е породило задължение да върне цялото вземането, съобразно договореното.

Съгласно приетото в т.18 от ТР № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по тълк.д. № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС, обявяването на предсрочната изискуемост по смисъла на чл. 60, ал. 2 ЗКИ предполага изявление на кредитора, че ще счита целия кредит или непогасения остатък от кредита за предсрочно изискуеми, включително и за вноските с ненастъпил падеж, които към момента на изявлението не са били изискуеми. Предсрочната изискуемост има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, че ще счита кредита за предсрочно изискуем, ако към този момент са налице обективните факти, обуславящи настъпването ѝ. Следователно предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което настъпва с волеизявление само на едната страна при наличието на две предпоставки: 1. обективна, изразяваща се в неплащане на една или

няколко вноски и 2. упражнено от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем, като „обявяването“ предполага изявление на кредитора и има действие от момента на получаване от длъжника на волеизявлението на кредитора, което е станало на 12.04.2018 год.

Относно наличието на неравноправни клаузи в процесния договор съдът следва да следи служебно. Към процесния вид договор е приложима общата императивна закрила срещу неравноправното договаряне в сила от 10.06.2006 г., както и най-общите достижения на Европейското право. Тъй като не е установено индивидуалното договаряне, клаузите относно запазените права на кредитора да изменя първоначално оповестени условия както по отношение на лихвата, така и по отношение на срока за ползване на кредита подлежат на преценка за равноправност. Не се оспорва фактът, че уговорките относно начина на определяне на компонентите формиращи годишния лихвен процент и прилаганите от кредитора такси по кредита не са индивидуално договаряни. Съдът приема, че именно клиентът е приел да бъде обвързан с решенията на банката без да може да договаря нещо различно и съответно и по отношение на тези уговорки следва да се приложат критериите за защита на потребителите по смисъла на Директива 93/13/ЕИО и тълкуването ѝ, възприето в практиката на съда на ЕС /С- 415/11, С - 226/12, С - 453/10 и С - 397/11/, както и установената практика по прилагане на ЗЗП /Решение № 236/20.12.2016 г. по т. д. № 3082/2015 г. на ВКС, II т. о.; Решение № 205/7.11.2016 г. по т. д. № 154/2015 г. на ВКС, Решение № 165/03.12.2016 г. по т. д. № 1777/2015 г. на ВКС I т. о./.

Променливият процент на лихвата не изключва добросъвестността в договарянето стига промяната на фиксираната погасителна вноска да се отчита по предвидим и за двете страни начин. При дългосрочно кредитиране, поради естествената и предвидима динамика на пазара, абсолютното фиксиране на лихвата би поставило една от страните в положение да понася изцяло риска от обосновано предвидими обективни промени. В конкретния случай уговорките за възнаградителната лихва и допълнителните такси са обявени ясно и разбираемо, и не пораждат неравновесие в правата и задълженията на страните.

Защита на потребителя налагат така уговорените размери, които кредиторът има право да променя без да са пояснени основанията за промяната им, както и по какъв разбираем за потребителя начин ще се формират новите размери. Типично за дългосрочното кредитиране е прогнозирането на динамиката на лихвените равнища на база, на което страните могат да минимизират рисковете от дългосрочното обвързване. Само при обективно обусловени променливи, договарянето ще може да изпълни ролята си.

Предвид изложеното съдът приема, че исковата претенция се явява изцяло основателна, като бъде признато за установено по отношение на ответницата, че дължи на ищеца част от непогасени суми по договор за кредит за рефинансиране на ипотечен кредит № HL 58311/07.06.2012 г., както следва: главница в размер на 43459,81 евро; такси в размер на 468,18 евро, застраховки в размер на 187,27 евро и нотариални такси в размер на 405,60 евро, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 31.08.2018 г. до изплащане на вземането, за които вземания на 13.09.2018 г. са издадени заповед за изпълнение по реда на

чл.417 ГПК и изпълнителен лист, по ч.гр.д. № 58262/2018 г., по описа на СРС, 34 състав.

Неоснователно е възражението на ответника, че в случай е налице капитализиране на лихви към главницата и договорната лихва. Анатоцизъмът е забранен в отношенията между физически лица, по арг. от чл.10, ал.3 от ЗЗД, в който изрично се сочи, че олихвяването на изтекли лихви става съобразно наредбите на Българската народна банка, обаче такава наредба досега в областта на гражданското право няма обнародвана, а при сега действащата уредба БНБ няма и признати от закона такива правомощия на контрол. Това становище се застъпва и в съдебната практика. Следователно уговорката, че ще се дължат лихви върху вече изтекли лихви или т.нар. „анатоцизъм“ не се възприема от гражданското ни право. Тя е допустима само за търговските отношения - чл.294, ал.1 от ТЗ, според който между търговци лихва се дължи, освен ако е уговорено друго и, ал. 2, сочи че лихва върху лихва се дължи само ако е уговорена.

Преструктурирането на задълженията чрез увеличаване на главницата с размера на договореното възнаграждение на банката, каквото по естеството си представлява договорната лихва, не е сложна лихва. Възнаградителната лихва е цената на ползването на предоставените парични средства и длъжникът може да изпадне в забава както относно издължаване на главницата, така и на възнаградителната /договорна/ лихва. При това положение няма пречка двете задължения да бъдат обединени и после олихвени с уговорена в проценти нова лихва, за което е налице съгласие на двете страни.

Поради съвпадане на правните изводи на настоящия въззивен състав с тези на първоинстанционният съд, решението на Софийския градски съд следва да бъде потвърдено.

По изложените съображения, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 267151 от 30.12.2021 год., постановено по гр.д.№ 16883/2018 год. по описа на СГС, ГО, 16 състав.

Решението може да се обжалва при условията на чл. 280 от ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____